

PREBENTZIOKO ETA JARDUTEKO PROTOKOLOA, COVID-19 GAITZAREKIN KUTSATZEKO ARRISKUA DAGOENEAN EDO KUTSATUTAKOAN

PREBENTZIO-NEURRIAK

1. Kontrol-neurriak, jarduerari ekitean: norik bere burua kanpoan uztea, eta sintomen zaintza aktiboa parte-hartzaileen eta profesionalen artean.

- COVID-19 gaitzarekin bateragarriak diren sintomen zerrenda oraindik orain luzatu da, eta honako hauek dira: sukarra, eztula edo airea falta delako sentsazioa eta eztula, eta sintoma atipikoak, hala nola odinofagia, anosmia, ageusia, giharretako minak, beherakoak, bularraldeko mina eta zefaleak.
- Parte-hartzaileak ez du bertaratu behar edo ezin du jardueran parte hartu COVID-19 gaitzarekin zerikusia izan dezakeen ezein sintoma sumatzen badu.
- Parte-hartzaileak ez du bertaratu behar edo ezin du jardueran parte hartu gutxienez 14 egunez, COVID-19 gaitza izan duen pertsona batekin hurbileko kontaktua izan badu pertsona horrek sintomak zituen bitartean (bizikideak, familiakoak eta leku berean gutxienez 15 minutuz 2 metroko tartera baino gutxiagora egon diren pertsonak) edo pertsona harekin espazio berean pertsonen arteko distantzia gorde gabe egon bada, nahiz eta sintomarik ez eduki. 14 eguneko epealdi horretan, jarraipena egin behar da, gaixotasunaren zantzuak agertzen diren zaintzeko.
- Parte-hartzaileak jardueran parte hartu ahal izango du, bere erantzukizunpean, zaugarria bada edo zaugarria den pertsona batekin bizi bada; zaugarria izan daiteke adinagatik, haurdun egoteagatik edo lehendik gaitzen bat edukitzeagatik (hala nola hipertentsio arteriala, gaixotasun kardiobaskularrak, diabetesa, biriketako gaixotasun kronikoa, minbizia edo immunoeskasia).

2. Transmisioa prebenitzeko neurriak.

- Parte-hartzaileek edo haien legezko tutoreek izango dute COVID-19 gaitzarekiko norberaren egoeraren erantzukizuna, COVID-19 gaitzarekin zerikusia duen adierazitako sintomaren bat baldin badu.
- Higiene-jardunbide osasungarriak irakastea, sustatzea eta indartzea, langile eta parte-hartzaile guztien artean. Jarduerari hasiera eman aurretik, antolatzaileek informazioa eskuorri digital baten bidez jakinaraziko dute, eta han berriaz adieraziko dute zer neurri ezarri

dituzten segurtasunaren, jokabidearen eta higienaren alorrean, bai eta erabiltzaileek zer jarraibide bete behar dituzten instalazio barruan ere. Hartara, alde aurretik egongo dira arau horien jakinaren gainean.

- Jardueraren arduradunek zainduko dute jarduera segurua dela; horretarako, ezarritako segurtasun-protokolo eta -neurri guztiak behar bezala beteko dituzte.
- Garbiketako eta desinfektatzeko egitekoak ugaritzea, laneko higienaren eta osasunaren alorreko agintari eskudunek emandako gomendioak betez. Instalazioetan higieneko eta prebentzioko neurrien seinaleak jartzea, haien berri izan dezaten pertsona guztiak; horrezaz gain, seinale bereziak jartzea eremu jakinetan, hala nola komunetan, jangeletan, korridoreetan eta ikasgeletarako sarreretan.

JARDUKETA, COVID-19 GAITZAREN KASU POSITIBOREN BAT HAUTEMANEZ GERO JARDUERAN

- Norberaren konpromisoa segurtasuneko eta higieneko neurriekiko. Jarduerari ekin aurretik, familiei edo izena eman dezaketen parte-hartzaileei helaraziko zaien informazioan, gogorarazi behar zaie, bai haiei eta bai antolatuko dituzten pertsonari, nor bere osasunaren erantzukizuna duela eta higieneko eta prebentzioko neurriak errespetatu behar dituztela, eta ez dutela jardueretan parte hartzera joan behar inola ere, baldin eta sintomak edo ondoezak badituzte.
- Jarduketa, parte-hartzailearen batek COVID-19 gaitzaren sintomak izan daitezkeenak baldin baditu.

Transmisio komunitarioko egoeran gaudenez, oso kontuan hartu behar da COVID-19 kasuak izan daitezkeela gaitzarekin bateragarriak diren sintomak dituzten pertsona guztiak. Halako kasuak behaketa bidez identifikatuko dira, edo parte-hartzaileek berek jakinarazita. Parte-hartzaile batek COVID-19arekin bateragarriak diren sintomak dituenean edo jardueran zehar langile batek sintoma horiek detektatzen dituenean, norberak erabiltzeko gela batera eramango da, prozeduran identifikatuta. Gela horretan aireztapen egokia eta poltsadun pedalezko paperontzi bat egongo dira, eta bertan botako dira erabili eta botatzeko maskara eta zapiak. Era berean, parte-hartzaileari maskara kirurgiko bat emango zaio, eta beste bat zaintzen duen pertsona helduari. Kasu bakoitzean dagokion familiari, tutoreari edo hurbilekoari jakinaraziko zaio eta aisialdiko jarduera garatzen den lurralde-eremuan ezarritako osasun-arloko edo osasun publikoko dispositiboarekin harremanetan jarriko gara; dispositibo hori argi eta garbi ezarrita egon behar da prozeduran (osasun-zentroa edo larrialdietako erreferentzia-telefonoa), kasua ebaluatu ahal izateko. COVID-19 pandemiaren trantsizio-fasean diagnostikoa, zaintza eta kontrola egiteko estrategiaren arabera, hari dagokion lehen mailako arretako taldeak egin behar dio balorazio klinikoa eta eskatu behar du proba diagnostikoa egitea, kasua baieztatzeko, jakinarazteko eta jarraipen klinikoa egiteko, bai eta haren kontaktuak aztertzen hasteko ere (Osasun Publikoaren Zerbitzuarekin elkarlanean, antolaketa-esparruaren arabera). Langileren batek sintomak baditu, hari dagokion Lehen Mailako Arretako taldearekin jarri behar da harremanetan, bere hiriko erreferentziatzko telefonoaren bidez eta/edo Laneko Arriskuen Prebentziorako Zerbitzuaren bidez, eta haiek emandako jarraibideak beteko dira.

- Osasun Publikoaren Zerbitzuari dagokio, Lehen Mailako Arretarekin eta Laneko Arriskuen Prebentziorako Zerbitzuarekin elkarlanean, langilea bada, hautemandako kasu positiboen kontaktuen azterketa antolatzea.
- Jarduketa, COVID-19aren kasu positiboa identifikatu ondoren. Elkarlearen edo erakundearen protokoloa jarriko da abian, eta une oro beteko dira osasun-alorreko agintarien gomendioak.
- Kasuen eta parte-hartzaileen eta profesionalen arteko kontaktuen kudeaketa egiteko, zaintza-eta kontrol-estrategiaren dokumentuan jasotakoa beteko da. Ez dagokie aisialdiko profesionaleri, ez kontaktuen azterketa egitea, ez jarduera bertan behera utzi edo ez baloratzea. Gomendatzen da, ordea, osasun-alorreko agintariak eskatutako zereginetan laguntzea eta lana erraztea. Egin kontsulta hemen: https://www.msbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/COVID19_Estrategia_vigilancia_y_control_e_indicadores.pdf
- Beharrezkoa izanez gero, parte-hartzaileen etxerako itzulera koordinatuko da, eta jarduerak egiten jarraitzeko estrategiak abiaraziko dira, beste aukera batzuk aztertuta.

PRESTAKUNTZA EZ-FORMALEKO ESKOLA ETA ERAKUNDEEK KONTUAN HARTU BEHARREKO INFORMAZIO ETA DOKUMENTAZIO GARRANTZITSUA:

- Lantokietako jardunbide egokiak: COVID-19 kutsadurari aurrea hartzeko neurriak (apirilaren 11n eguneratua).
- COVID-19 gaitzaren sintomak izanez gero nola jokatu jakiteko dekalogoak. Espainiako Osasun Ministerioa.
- Ameriketako Estatu Batuetan haur-eskolatik 12. gradura arte dauden eskoletako administrarietarako barneko gida eta haurren zainketako programak.
- Key Messages and Actions for COVID-19 Prevention and Control in Schools: March 2020. World Health Organization, UNICEF.
- Koronarabirusak (COVID-19) eragindako gaixotasunari buruzko orientabide teknikoak: ikastetxe, lantoki eta erakundeentzako orientabidea. World Health Organization.
- Zer esango diet hurrei konorabirusari buruz? Espainiako Osasun Ministerioa.
- COVID-19ari buruko informazio eguneratua eta baliabideak, Espainiako Osasun Ministerioa.

- Osasun-larrialdiren bat baduzu, deitu zenbaki honetara: 112.